C:\Users\Plazma\Desktop\304\Dneprov_Anatolij-Krabi_na_ostrove.PDB

PDB Name: Dneprov_Anatolij-Krabi_na_ostro
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 29.2.2004
Modification Date: 29.2.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Anatolij Dněprov
KRABI NA OSTROVĚ

Kapitola l
"Hej, vy tam, opatrněji!" křikl Cookling na námořníky.
Vysadili na zábradlí člunu malou bedýnku a po pás ve vodě se ji po něm snažili odtáhnout.
Byla to poslední z desíti beden, které inženýr na ostrov přivezl.
"To je ale vedro! Peklo," vydechl inženýr těžce, utíraje si tlustý rudý krk barevným šátkem. Pak sundal mokrou propocenou košili a hodil ji na písek. "Svlékněte se. Budde, tady není žádná civilizace."
Sklesle jsem se zadíval na lehkou plachetnici, která se pomalu pohupovala na vlnách asi dva kilometry od břehu. Vrátí se pro nás za dvacet dní.
"Kvůli kterému ďáblu jsme se museli s těmi vašimi stroji táhnout do toho slunečného pekla?" řekl jsem Cooklingovi svlékaje si šaty. "Při takovém žáru si zítra z vaší kůže budu moct ubalit cigaretu."
"Ale co, na tom nezáleží. Slunce budeme moc potřebovat. Ostatně, teď je zrovna pravé poledne, podívejte se, stojí nám přímo nad hlavou."
"Na rovníku je to tak vždycky," zabručel jsem, nespouštěje z očí Holubici. "Píše se o tom ve všech učebnicích zeměpisu."
Přistoupili k nám námořníci a mlčky se zastavili před inženýrem. Beze spěchu sáhl do kapsy kalhot a vytáhl balíček peněz.
"Stačí?" zeptal se a podal jim několik bankovek.
Jeden z námořníků přikývl.
"V tom případě jste volní. Můžete se vrátit na loď. Připomeňte kapitánu Heilovi, že ho čekáme za dvacet dní."
"Dáme se do práce, Budde," řekl Cookling, "nemůžu se dočkat, až to začne."
Zadíval jsem se mu upřené do očí.
"Upřímně řečeno, nevím, proč jsme sem přijeli. Chápu, že tam na admiralitě vám asi nebylo příjemné mi všechno vykládat. Ale myslím, že teď už můžete."
Cookling se zašklebil a zadíval se na písek.
"Samozřejmě že mohu. I tam bych vám to byl vyložil, kdyby byl čas."
Cítil jsem, že lže, ale neříkal jsem nic. Cookling zatím stál s grimasou ve tváři a třel si tučnou dlaní purpurově rudý krk.
Věděl jsem, že tohle dělá vždycky, chystá-li se k nějaké lži.
Teď mi stačilo i tohle gesto.
"Víte, Budde, jde tu o jeden legrační experiment, který má prověřit teorii toho… jak on se…," odmlčel se a zpytavě se mi zadíval do očí.
"Koho?"
"Toho anglického vědce… Jak se, k čertu, jmenoval? Aha, už to mám, Charlese Darwina."
Přistoupil jsem těsně k němu a položil mu ruku na obnažené rameno.
"Poslyšte, Cooklingu, vy si asi myslíte, že jsem připitomělý idiot a nevím, kdo to byl Darwin? Přestaňte lhát a řekněte rovnou, proč jsme se vylodili na téhle rozžhavené hromádce písku uprostřed oceánu. A prosím vás, Darwina už nechte stranou."
Cookling se zachechtal otevřenými ústy, plnými falešných zubů. Odstoupil několik kroků stranou a řekl:
"A přece jste hlupák, Budde. Zrovna Darwina tady budeme prověřovat."
"A k tomu účelu jste sem přitáhl deset beden železa?" zeptal jsem se a znovu se k němu přiblížil. Zmocnila se mne nenávist k tomu tlouštíkovi blyštícímu se potem.
"Ano," odpověděl a přestal se usmívat. "A co se týče vašich povinností, máte za úkol především rozbalit bednu číslo jedna a vytáhnout z ní stan, vodu, konzervy a nástroj potřebný k otevření dalších beden."
Cookling na mne spustil stejným hlasem jako tehdy na střelnici, když nás seznamovali. Měl tehdy na sobě vojenskou uniformu. Já také.
"Dobrá," procedil jsem mezi zuby a vykročil k bedně číslo jedna.
Velký stan byl postaven přímo tady na břehu asi za dvě hodiny. Uložili jsme do něj lopatu, sochor, kladivo, několik šroubováků, dláto a zámečnické nářadí. Uskladnili jsme tu také asi sto různých plechových konzerv a kanystry se sladkou vodou.

Přes velitelské postavení dřel Cookling jako mezek. Skutečně se nemohl dočkat, kdy to začne. Pro samou práci jsme si ani nevšimli jak Holubice zvedla kotvy a zmizela za obzorem.
Po večeři jsme se pustili do bedny číslo dvě. Vybalili jsme z ní obyčejný vozík, něco na způsob ještěrky, která na nástupištích převáží zavazadla.
Přistoupil jsem k třetí bedně, ale Cookling mě zarazil:
"Nejdříve se podíváme na mapu. Všechen ostatní náklad budeme muset rozvézt na různá místa."
Udiveně jsem se na něho podíval.
"Je to součást pokusu," vysvětlil mi.
Ostrov byl okrouhlý jako převrácený talíř, jen na severu měl malou zátoku. Právě tam jsme se vylodili. Lemován byl písčitým břehem, širokým asi padesát metrů. Za pásem pobřežního písku začínala nevysoká plošina, porostlá jakýmsi zakrslým, výhní vysušeným křovím.
V průměru neměl ostrov více než tři kilometry.
Na mapě bylo červenou tužkou vyznačeno několik míst — jedno na písčitém břehu, ostatní v hloubi ostrova.
"To, co teď vybalíme, rozvezem na tahle místa," řekl Cookling.
"Co to bude, nějaké měřicí přístroje?"
"Ne," řekl inženýr a zahihňal se. Měl protivný zvyk hihňat se, když někdo nevěděl to co on.
Třetí bedna byla obludně těžká. Měl jsem pocit, že je v ní masivní soustruh. Když jsme odloupli první prkna, div jsem nevykřikl údivem. Vyvalily se z ní kovové destičky a hranolky různých rozměrů. Bedna byla nabita kovovými předměty.
"Tak se mi zdá, že budeme hrát v kostky!" vykřikl jsem, přehazuje těžké hranolovité, krychlovité, oblé a kulovité odlitky.
"To těžko," řekl Cookling a pustil se do další bedny.
Bedna číslo čtyři a všechny další až do deváté byly naplněny týmž — kovovými odlitky.
Byly trojího druhu — šedivé, červené a stříbrné. Bez námahy jsem zjistil, že jsou ze železa, mědi a zinku.
Když jsem se chtěl pustit do otvírání poslední bedny, řekl Cookling:
"Tu otevřeme, až rozvezeme odlitky po ostrově."
Následující tři dny jsme s Cooklingem na vozíku rozváželi kov po ostrově. Sypali jsme odlitky na nevelké hromady. Jedny jsme nechávali hned na povrchu, jiné jsem na inženýrův pokyn musel zakopat do země. V některých hromadách byly kovové odlitky všech druhů, v jiných jen jednoho.
Když jsme to měli všechno hotovo, vrátili jsme se k našemu stanu a přistoupili k desáté bedně.
"Otevřte ji, ale co nejopatrněji," řekl Cookling.
Byla podstatně lehčí než ty předcházející a také menší.
Byly v ní pevně slisované dřevěné piliny a uprostřed balíček obalený plstí a voskovaným papírem.
To, co se objevilo našim očím, vypadalo jako nějaký nevídaný přístroj.
Na první pohled připomínal velkou kovovou dětskou hračku ve formě kraba. Ale nebyl to jen obyčejný krab. Kromě šesti článkových nohou měl vpředu ještě dva páry slabých tykadel, jejichž konce se ztrácely v jakémsi pouzdře, připomínajícím vysunutou polorozevřenou tlamu nějaké nestvůry. Na zádech měl prohlubeň a v ní pobleskovalo malé parabolické zrcátko z leštěného kovu s temně rudým krystalem uprostřed. Na rozdíl od kraba, s nímž by bylo možno si hrát, měl tenhle dva páry očí — vpředu a vzadu.
Dlouho jsem si tu věc nechápavě prohlížel.
"Líbí se vám?" zeptal se mne po dlouhém mlčení Cookling.
Pokrčil jsem rameny.
"Vypadá to, že jsme si sem opravdu přijeli hrát v kostky a s dětskými hračkami."
"Tohle je nebezpečná hračka," pronesl Cookling samolibě. "Však hned uvidíte. Zvedněte ho a postavte na písek."
Krab byl lehký, mohl vážit nanejvýš tři kilogramy.
Na písku stál poměrně pevně.
"Nu a co dál?" zeptal jsem se inženýra ironicky.
"Teď počkáme, až se trošku ohřeje."
Usedli jsme na písek a zahleděli se na kovovou nestvůru. Asi za dvě minuty jsem zpozoroval, že se zrcátko na jeho zádech pomalu otáčí směrem k slunci.
"Hoho, zdá se, že ožívá!" vykřikl jsem a povstal.
Jak jsem vstával, padl můj stín náhodou na mechanismus; krab najednou zamíhal nohama a poskočil zase na slunce.
Bylo to tak nečekané, že jsem se zachránil obrovským skokem stranou.
"Tady máte tu hračku!" rozchechtal se Cookling. "Copak, polekal jste se?"
Setřel jsem si pot z čela.
"Řekněte mi, Cooklingu, proboha, co s tím budeme dělat? Proč jsme sem přijeli?"
Cookling také vstal, přistoupil ke mně a již vážným hlasem řekl:
"Prověřovat Darwinovu teorii."
"Dobře, ale to je přece biologická teorie, teorie přirozeného výběru, evoluce a tak dál…," mumlal jsem.
"No právě. Radši se podívejte, náš hrdina se šel napít vody."
Byl jsem ohromen. Hračka přilezla ke břehu, spustila do vody malý chobot a zřejmě sála. Když přestala pít, vylezla opět na slunce a strnula.
Díval jsem se na tento malý stroj a v nitru jsem k němu pocítil nesmírný odpor smíšený se strachem. Na okamžik se mi zdálo, že neohrabaný krab na hraní mi něčím připomíná samotného Cooklinga.

"To jste vymyslel vy?" zeptal jsem se inženýra po chvilce mlčení.
"H-h," zahučel a rozvalil se na písku.
Také jsem si lehl a mlčky jsem upřel oči na podivný přístroj. Teď vypadal docela bez života.
Po břiše jsem se k němu připlazil a začal si ho prohlížet.
Krabův hřbet tvořil válec zakončený vpředu i vzadu plochým dnem. V každém z nich byly dva otvory, připomínající oči. Tento dojem byl o to silnější, že v otvorech uvnitř trupu blyskotaly krystaly. Pod trupem kraba byla plochá destička — bříško. Trochu nad úrovní destičky vyčnívaly zevnitř tři páry velkých a dva páry malých článkovitých klepet. Vnitřek kraba jsem si prohlédnout nemohl.
Při pohledu na tuto hračku jsem se snažil přijít na to, proč jí admiralita připisuje takový význam, že vypravila zvláštní loď k cestě na ostrov.
Leželi jsme s Cooklingem dál na písku, pohrouženi každý do svých myšlenek, dokud slunce nekleslo tak nízko nad obzor, až se stín vzdálených křovin dotkl kovového kraba. Jakmile se to stalo, krab se zlehka pohnul a opět vylezl na slunce. Ale stín ho dostihl i tam. A tu se máš krab vydal na cestu po břehu, spouštěl se stále níž k vodě, aby byl stále na slunci. Zdálo se mi, že musí být stále ozářen slunečními paprsky.
Vstali jsme a vydali se pomalu za strojem.
A tak jsme pomalu obcházeli ostrov, až jsme se nakonec ocitli na západní straně.
Zde, téměř až u břehu, byla umístěna jedna z hromad kovových odlitků. Když se k ní krab přiblížil asi na deset kroků, najednou jako by zapomněl na slunce, prudce se k ní rozběhl a zůstal stát u jednoho z měděných odlitků.
"Teď půjdeme do stanu. To zajímavé přijde zítra ráno."
Ve stanu jsme mlčky povečeřeli a zabalili se do lehkých flanelových přikrývek. Cookling byl, jak se mi zdálo, spokojen s tím, že jsem se ho na nic neptal. Než jsem usnul, slyšel jsem, jak se převrací z jednoho boku na druhý a občas se hihňá. To tedy znamenalo, že věděl něco, co nevěděl nikdo.
Kapitola 2
Nazítří brzy ráno jsem se šel vykoupat. Voda byla teplá a tak jsem dlouho plaval, pozoruje se zalíbením, jak se na východě, nad jemně zčeřenou hladinou vody, rozhořívá purpurová záře. Když jsem se vrátil k našemu přístřeší, vojenský inženýr už tam nebyl.
Asi se šel kochat svým mechanickým netvorem, pomyslel jsem si a otevřel plechovku s ananasem.
Ještě jsem nesnědl ani tři plátky, když jsem zaslechl nejprve vzdálený, ale čím dál zřetelnější inženýrův hlas:
"Poručíku, honem poběžte! Honem! Začalo to! Honem sem poběžte!"
Vyšel jsem ze stanu a spatřil Cooklinga, jak stojí mezi křovinami na výšině a mává na mne.
"Jdem!" řekl a zafuněl jak lokomotiva. "Rychle sem!"
"Kam, inženýre?"
"Tam, kde jsme včera nechali našeho krasavce."
Slunce již bylo vysoko, když jsme doběhli k hromadě kovových odlitků. Oslnivě se leskly, takže jsem nejprve nic neviděl.
Teprve když jsem se k hromadě přiblížil asi tak na dva kroky, zpozoroval jsem také tenké proužky namodralého dýmu, stoupající vzhůru, a potom… A potom jsem strnul jak bleskem zasažený. Protřel jsem si oči, ale přelud nezmizel. U hromady stáli dva krabi, naprosto stejní jako ten, kterého jsme včera vytáhli z bedny.
"To byl jeden zahrabán pod tím kovovým haraburdím?" vykřikl jsem.
Cookling několikrát usedl na bobek, mnul si ruce a pohihňával se.
"Tak už se přestaňte pitvořit!" rozkřikl jsem se. "Kde se vzal ten druhý krab?"
"Narodil se! Dnes v noci se narodil!"
Kouší jsem se do rtu a beze slova jsem přistoupil ke krabům, nad jejichž zády stoupaly do vzduchu tenké proužky dýmu. V prvním okamžiku se mi zdálo, že mám halucinace — oba krabi usilovně pracovali.
Ano, přesně tak, pracovali. Jejich přední tykadla se rychle míhala, dotýkala se kovových hranolků, vytvářela na jejich povrchu elektrický oblouk jako při elektrickém svařování a odtahovala kousky kovu. Krabi si rychle cpali kov do širokých úst. Uvnitř mechanických živočichů cosi bzučelo. Občas vytryskl z tlamy syčící snop jisker a poté druhý pár tykadel vytahoval ven hotové součásti.
Tyto součásti se v určitém pořádku shromažďovaly na ploché destičce, která se pod krabem postupně vysouvala. Na destičce jednoho kraba byla už shromážděna téměř hotová kopie třetího kraba, zatímco u druhého se obrysy budoucího mechanismu teprve začínaly rýsovat. Byl jsem ohromen.
"Vždyť si tihle tvorové vyrábějí dvojníky!" zvolal jsem.
"Naprosto správně. Jediným posláním tohoto stroje je vyrábět navlas stejné stroje," řekl Cookling.
"A je to vůbec možné?" zeptal jsem se nechápaje nic.
"Proč by ne? Přece kterýkoliv obráběcí stroj, například soustruh, vyrábí součásti právě takového soustruhu, jako je on sám. A tak mě napadlo vyrobit automatický stroj, který by od začátku do konce vyráběl sám sebe. Modelem takového stroje je můj krab."
Zamyslel jsem se a snažil si srovnat v hlavě všechno, co inženýr řekl. V té chvíli se tlama prvního kraba otevřela a z ní vylezl široký pruh kovu. Pokryl celý složený mechanismus na destičce, čímž vznikla záda třetího automatu. Když byla záda posazena, přivařily hbité přední nohy vpředu i vzadu kovové stěny s otvory a krab byl hotov. I jemu, stejně jako jeho bratřím, blyštělo v prohlubni na zádech kovové zrcadlo s červeným krystalem uprostřed.
Krab — výrobce zatáhl zase destičku pod břicho a jeho "dítě" stanulo na vlastních nohou na písku. Všiml jsem si, jak se zrcadlo na jeho zádech začalo pomalu otáčet a hledalo slunce. Krab chvilku postál, pak se odkolébal k břehu a napil se. Pak odleží na slunce a bez hnutí se vyhříval.

Měl jsem dojem, že se mi to všechno jen zdá.
Zatímco jsem si prohlížel novorozeně, Cookling řekl:
"A je hotov i čtvrtý."
Ohlédl jsem se a spatřil, že se "narodil" čtvrtý krab.
Zatímco první dva, jako by se nic nestalo, dále stáli u hromady kovu, odtahovali kousky a strkali si je do svého nitra.
Opakovali to, co dělali předtím.
Čtvrtý krab se rovněž odkolébal napít mořské vody.
"Proč, ksakru, cucají tu vodu?" zeptal jsem se.
"Zalévají akumulátor. Dokud svítí slunce, stačí jen energie, která se pomocí zrcadla a křemíkové baterie na zádech mění v elektřinu, na všechnu práci. V noci je automat zásobován energií z akumulátoru, která se tam přes den nahromadila."
"Tihle tvorové pracují ve dne v noci?"
"Ano, ve dne v noci, nepřetržitě."
Třetí krab se pohnul a vydal se k hromadě kovu. Nyní již pracovaly tři automaty, zatímco čtvrtý se nabíjel sluneční energií.
"Ale vždyť v těch hromadách kovu není žádný materiál pro křemíkové baterie…," poznamenal jsem, pokoušeje se pochopit technologii této hrozné reprodukce mechanismů.
"Taky ho není třeba. Je ho tu podle libosti." Cookling nemotorně hrábl špičkou boty do písku. "Písek, to je kysličník křemičitý. Uvnitř kraba se působením Voltova oblouku vylučuje opět čistý křemík."
Do stanu jsme se vrátili večer, ve chvíli, kdy u hromady kovů již pracovalo šest automatů a dva se vyhřívaly na slunci.
"K čemu je to všechno dobré?" zeptal jsem se Cooklinga při večeři.
"Pro válku. Tihle krabové jsou strašnou diverzní zbraní," odpověděl upřímně.
"Nechápu, inženýre."
Cookling dožvýkal dušené maso a pomalu vysvětlil:
"Představte si, co se stane, pustíme-li nenápadně takovéhle věcičky na nepřátelské území."
"Nu a co?" optal jsem se a přestal jíst.
"Víte, co je to geometrická řada?"
"Dejme tomu."
"Včera jsme začali s jedním krabem. Teď už jich je osm. Zítra jich bude čtyřiašedesát, pozítří pětset dvanáct a tak dál. Za deset dní jich bude přes deset miliónů. K tomu bude zapotřebí třicet tisíc tun kovu."
Když jsem se ta čísla dověděl, oněměl jsem údivem.
"Nojo, ale …"
"Tihle krabi jsou schopni v krátké době sežrat všechen kov nepřítele, všechny jeho tanky, děla, letouny. Všechny jeho stroje, mechanismy a zařízení. Za měsíc nezůstane na celé zeměkouli ani ždibec kovu. Všechen se spotřebuje na reprodukci krabů… Nezapomínejte, že za války je kov nejdůležitějším strategickým materiálem."
"Tak proto měla admiralita takový zájem o vaši hračku," zašeptal jsem.
"Samozřejmě. Ale tohle je teprve první model. Chystám se jej podstatně zjednodušit a tím urychlit proces obnovování. Urychlit řekněme dvakrát až třikrát. Konstrukci udělat pevnější a tvrdší. Dát jim větší pohyblivost. Zvýšit citlivost indikátorů hledajících ložiska kovů. V takovém případě budou moje automaty za války horší než mor. Chci, aby nepřítel byl zbaven svého kovového potenciálu během dvou až tří dnů."
"Prosím, ale až tyto automaty sežerou všechen kov na území nepřítele, polezou i na vlastní území," namítl jsem.
"To je jiná otázka. Práci automatů je možno zakódovat a při znalosti kódu ji přerušit, jakmile by se krabi objevili na našem území. Mimochodem tímto způsobem je možno přetáhnout veškeré zásoby kovu našich nepřátel k nám."
Tu noc jsem měl divné sny. Lezla na mne mračna kovových krabů, šustila svými tykadly a nad jejich kovovými těly stoupaly proužky modrého dýmu.

Kapitola 3

Automaty inženýra Cooklinga se za čtyři dny rozmohly po celém ostrově. Jsou-li výpočty správné, mělo by jich teď být přes čtyři tisíce.
Jejich trupy, pobleskující na slunci, bylo vidět všude. Když došlo železo v jedné hromadě, začínali krabi slídit po ostrově a nacházeli další.
Před západem slunce pátého dne jsem byl svědkem strašlivé scény. Dva krabi se poprali o kousek zinku.
Bylo to na jižní straně ostrůvku, kde jsme zakopali do země několik zinkových hranolků. Krabi, pracující na různých místech, sem občas přibíhali zhotovit příslušný zinkový detail. A tu se stalo, že se k jámě se zinkem seběhlo asi dvacet krabů a vznikla opravdová rvačka. Mechanismy si navzájem překážely. Obzvláště vynikal jeden krab, který byl obratnější než druzí a také, jak se mi zdálo, drzejší a silnější.
Rozrážel své kolegy, lezl jim po zádech a snažil se vytáhnout ze dna jámy kousek kovu. A tu, když už byl u cíle, chytil za tentýž kousek kovu jiný krab. Oba mechanismy tahaly hranolek, každý na jinou stranu. Ten, který mi připadal obratnější, nakonec svému soupeři odlitek vytrhl. Ale protivník mu kořist nechtěl nechat, přiběhl k němu zezadu, sedl mu na záda a zastrčil mu svá tenká tykadla do tlamy.
Tykadla obou se propletla a oba automaty se s hroznou silou začaly navzájem trhat.
Žádný z okolních mechanismů si toho nevšímal. A ti dva bojovali na život a na smrt. Spatřil jsem, jak krab sedící nahoře se najednou svalil a převrátil na záda, železná destička mu sklouzla a obnažila jeho mechanické vnitřnosti. V tom okamžiku začal jeho soupeř rychle elektrickou jiskrou porcovat tělo svého nepřítele. Když se trup oběti rozpadl na části, začal vítěz vytrhovat páčky, ozubená kolečka, dráty a rychle si je cpát do tlamy.
Jak se takto získané součástky dostávaly do nitra dravce, jeho destička se rychle vysunovala kupředu: probíhala na ní

horečná montáž nového mechanismu.
Uplynulo ještě několik minut a z destičky sjel na písek nový krab.
Když jsem Cooklingovi vyprávěl všechno, co jsem viděl, jen se zahihňal.
"To je právě to, co potřebujeme," řekl.
"K čemu?"
"Vždyť jsem vám řekl, že chci své automaty zdokonalit."
"No a co? Sedněte si k výkresům a uvažujte, jak byste to udělal? Nač tyhle rozbroje? Vždyť oni se takhle začnou navzájem požírat!"
"No právě. A naživu zůstanou jen ti nejdokonalejší."
Chvilku jsem uvažoval a pak povídám:
"Co to znamená — nejdokonalejší? Jsou přece všichni stejní. Pokud jsem tomu rozuměl, vyrábějí přesně sami sebe."
"A co myslíte, dá se vůbec zhotovit úplně přesná kopie? Zřejmě víte, že ani při výrobě kuličkových ložisek se nedají vyrobit dvě absolutně stejné kuličky. A tam je to mnohem jednodušší. Tady má automat-výrobce kontrolní zařízení, které srovnává vyráběnou kopii s jeho vlastní konstrukcí. Uvědomujete si, co se může stát, nebude-li se každá další kopie vyrábět podle originálu, nýbrž podle kopie předcházející? Nakonec může vzniknout mechanismus, který se originálu vůbec nebude podobat."
"Ale nebude-li se podobat originálu, znamená to, že nebude plnit základní funkci — reprodukovat se," namítl jsem.
"Nu a co, taky dobře. Z jeho mrtvoly vyrobí zdařilejší kopie jiný, živý automat. A zdařilými kopiemi budou právě ty, v nichž se zcela náhodně budou shromažďovat zvláštnosti konstrukce, které jim dodávají větší životnost. Tak musí vzniknout silnější, rychlejší a jednodušší kopie. Proto mě ani nenapadne sednout k výkresům. Zbývá mi jen čekat, dokud automaty nesežerou na tomto ostrově všechen kov a nezačnou mezi sebou válku, dokud se nezačnou navzájem požírat a znovu se vyrábět. Potom vzniknou automaty, jaké potřebuji."
Tu noc jsem dlouho seděl na písku před stanem, díval se na moře a kouřil. Cožpak si Cookling vzal doopravdy do hlavy věc, která znamená pro lidstvo nesmírné útrapy? Cožpak na tomto zatraceném ostrůvku v oceánu pěstujeme strašlivý mor, schopný sežrat všechen kov na zeměkouli?
Když jsem tak seděl a přemýšlel, přeběhlo kolem mne několik kovových tvorů. I za pohybu skřípěli svými mechanismy a neúnavně pracovali. Jeden z krabů vrazil přímo do mne a já ho s odporem nakopl. Bezmocně se převalil břichem vzhůru. Téměř v tom okamžiku se na něho vrhli jiní krabové a v temnotě zasršely oslepivé elektrické jiskry. Krájeli toho nešťastníka elektřinou na kousky. To už bylo na mne mnoho. Rychle jsem vstoupil do stanu a vytáhl z bedny sochor. Cookling už chrápal.
Přistoupil jsem potichounku ke klubku krabů a ze všech sil jsem do jednoho praštil.
Měl jsem pocit, že to ostatní musí polekat. Ale nic takového.
Na roztříštěného kraba se vrhli jiní a znovu zasršely jiskry.
Zasadil jsem ještě několik úderů, ale mělo to jediný výsledek, že se množství elektrických jisker ještě zvětšilo. Z hloubi ostrova se sem přihnalo několik dalších tvorů.
Ve tmě jsem viděl jen obrysy mechanismů a v té rvačce se mi najednou zdálo, že jeden z nich je obzvlášť velkých rozměrů.
A právě na toho jsem namířil. Ale když se můj sochor dotkl jeho zad, vykřikl jsem a uskočil daleko stranou — dostal jsem přes sochor elektrickou ránu! Trup téhle potvory se nějakým způsobem dostal pod elektrické napětí. Ochrana vzniklá v důsledku vývoje, kmitlo mi hlavou.
Celý roztřesený jsem se přiblížil k bzučícímu chumlu mechanismů, abych si vzal svou zbraň. Ale kdepak. Za blikavé záře mnoha elektrických oblouků jsem ve tmě spatřil, jak krájejí můj sochor na kusy. Nejpřičinlivější byl právě onen největší automat, který jsem chtěl rozbít.
Vrátil jsem se a ulehl na lůžko.
Na nějakou dobu se mi podařilo upadnout do těžkého spánku. Netrvalo to zřejmě dlouho. Probuzení bylo nečekané — cítil jsem, jak se přes mé tělo přeplazilo něco studeného a těžkého. Vyskočil jsem na nohy. Krab — ani jsem si to hned neuvědomil — zmizel v hloubi stanu. Za několik okamžiků jsem spatřil elektrickou jiskru.
Prokletý krab přišel hledat kov přímo k nám. Jeho elektroda řezala právě plechovou bandasku se sladkou vodou!
Rychle jsem zacloumal Cooklingem a zmateně jsem mu vysvětlil, co se děje.
"Všechny nádoby do moře! Potraviny a vodu do moře!" zavelel inženýr.
Začali jsme tahat plechové konzervy k moři a ukládat je na písčité dno na místě, kde nám voda sahala k pasu. Tam jsme odnesli i všechny naše nástroje.
Mokří a vysílení touto prací jsme seděli na břehu bez spánku až do rána. Cookling namáhavě funěl a já jsem se v duchu radoval, že ho jeho nápad vytrestal. Ale v té chvíli jsem ho tak nenáviděl, že jsem toužil, aby byl vytrestán ještě víc.
Kapitola 4
Nevím, kolik času uplynulo od chvíle, kdy jsme přijeli na ostrov. Zkrátka jednoho krásného dne Cookling slavnostně prohlásil:
"Teď začíná to nejzajímavější. Všechen kov je spotřebován."
Skutečně. Prošli jsme všechna místa, kde dřív ležely kovové odlitky. Nezůstalo tam nic. U břehu i mezi křovím zely prázdné jámy.
Kovové hranolky, krychle a tyče se změnily v mechanismy, pobíhající v nesmírném množství po ostrově. Jejich pohyby se zrychlily a nabyly na prudkosti; akumulátory byly nabity na maximum a energii nebylo možno vynaložit na práci.
Krabi nesmyslně pobíhali po břehu, lezli na výšině mezi křovinami, vráželi do sebe, často i do nás.
Když jsem je tak pozoroval, přesvědčil jsem se, že měl Cookling pravdu. Krabi byli skutečně různí. Lišili se od sebe

velikostí, pohyblivostí, rozměry klepet a rozměry tlamy-dílny. Ještě větší rozdíly byly zřejmě v jejich vnitřním zařízení.
"Nu tak," řekl Cookling, "už by měli začít bojovat."
"To říkáte vážně?"
"Pochopitelně. Stačí jim dát ochutnat kobalt. Mechanismus je seřízen tak, že stačí, aby dovnitř proniklo sebemenší množství tohoto kovu, a to zničí, dá-li se to tak říci, jejich vzájemnou úctu."
Nazítří jsme se s Cooklingem vypravili k našemu "mořskému skladišti". Z mořského dna jsme vyzvedli i další dávku konzerv, vody a čtyři těžké šedivé hranolky z kobaltu, které inženýr schoval speciálně pro rozhodující stadium experimentu.
Když Cookling vyšel na písek, ruce s kobaltovými hranolky vysoko nad hlavou, okamžitě ho obklopilo několik krabů. Nepřestoupili sice hranici stínu jeho těla, ale bylo znát, že je objevení nového kovu velmi znepokojilo. Stál jsem několik kroků od inženýra a udiveně jsem pozoroval, jak se některé mechanismy neohrabaně pokoušejí vyskočit.
"Vidíte tu rozmanitost pohybů? Jak málo se podobají jeden druhému! A v té bratrovražedné válce, k níž je donutíme, zůstanou naživu jen ti nejsilnější, ti nejlépe přizpůsobení. A ti zrodí dokonalejší potomstvo."
S těmito slovy hodil Cookling jeden kobaltový hranolek za druhým směrem ke křovinám.
Co následovalo pak, je věru těžké vyjádřit.
Na hranolky se vrhlo okamžitě několik mechanismů, a odstrkujíce se navzájem, začaly je krájet elektrickou jiskrou. Jiní krabi se mamě mačkali zezadu, aby pro sebe urvali také kousek kovu. Někteří šplhali kamarádům po zádech, jak se drali doprostřed.
"Dívejte se, máme tu první rvačku!" radostně vykřikl vojenský inženýr a zatleskal.
Za několik minut se místo, kam Cookling hodil kovové odlitky, změnilo v arénu hrozné bitvy, k níž se sbíhaly stále další a další automaty.
Jak se části rozkrájených mechanismů a kobalt dostávaly do tlamy stále novým a novým strojům, stávali se z krabů divocí a odvážní dravci a okamžitě se vrhali na své příbuzné.
V prvním stadiu této války byli útočníky ti, kteří pozřeli kobalt. Právě oni krájeli na kusy automaty, které se sem sbíhaly z celého ostrova v naději, že získají kov, jež tolik potřebují. Ale jak se čím dál víc krabů namlsalo kobaltu, stávala se válka stále zuřivější. V tom okamžiku začaly do hry vstupovat nově zrozené automaty, vyrobené v průběhu této rvačky.
Vzniklo pozoruhodné pokolení automatů. Byly rozměrem menší, ale pohybovaly se fantasticky rychle. Překvapilo mě, že teď už nemají zapotřebí tradiční procedury nabíjení akumulátorů jako jejich praotcové.
Docela jim stačila sluneční energie zachycená mnohem většími zrcadly na zádech. Jejich agresívnost byla ohromující. Útočily současně na několik krabů a krájely jiskrou dva nebo tři zároveň.
Cookling stál ve vodě a jeho tvář vyjadřovala nebetyčné uspokojení. Mnul si ruce a hekal:
"Báječně! Báječně! Dovedu si představit, co přijde dál!"
Co se mne týče, díval jsem se na tuto rvačku mechanismů s hlubokým odporem a strachem a snažil jsem se uhádnout, jací budou příští mechaničtí dravci. Kdo se zrodí z tohoto boje?
K poledni se celá pláž u našeho stanu změnila v obrovské bitevní pole. Sběhly se sem automaty z celého ostrova. Válka probíhala mlčky, bez výkřiků a nářků, bez rachotu a hluku. Praskot nesčetných elektrických jisker a cvakání kovových trupů doprovázely tento podivný masakr podivným šramotem a skřípěním.
Třebaže většina nyní vznikajícího potomstva byla malých rozměrů a značně pohyblivá, začaly se přesto objevovat i jiné druhy automatů. Svou velikostí značně převyšovaly všechny ostatní. Jejich pohyby byly váhavé, ale bylo v nich cítit sílu, a skutečně se dovedly úspěšně vypořádat s dotírajícími zakrslíky.
Když začalo slunce zapadat, projevila se náhle v pohybech mechanismů prudká změna. Shlukly se všechny na západní straně ostrova a začaly se pohybovat pomalu.
"K čertu, celá tahle společnost je odsouzena k zániku," řekl chraptivým hlasem Cookling. "Vždyť nemají akumulátory, a jakmile zapadne slunce, je s nimi konec."
Skutečně, jakmile se stíny křovin protáhly natolik, že zahalily obrovskou haldu drobných automatů, krabi okamžitě znehybněli. Nyní to nebyla armáda malých agresorů, ale rozsáhlé skladiště mrtvých plechových krabiček.
Přilezli k nim pomalu ohromní krabi, dosahující člověku do pasu, a začali je jednoho po druhém požírat. Na destičkách gigantických rodičů vznikaly obrysy ještě grandióznějšího, rozměrnějšího potomstva.
Cooklingova tvář se zachmuřila. Taková evoluce mu zřejmě nebyla po chuti. Váhaví automatičtí krabi obrovských rozměrů jsou příliš špatnou zbraní pro diverzi v nepřátelském zápolí.
Zatímco se krabi-giganti vypořádali s drobným pokolením, zavládl na pláži dočasný klid.
Vyšel jsem z vody a za mnou se mlčky vlekl inženýr. Vydali jsme se na východní stranu ostrova, abychom si trochu odpočinuli.
Byl jsem velmi unaven a usnul jsem téměř okamžitě, jakmile jsem se natáhl na teplý a měkký písek.
Kapitola 5
Uprostřed noci mě probudil divoký křik. Když jsem vyskočil na nohy, neviděl jsem nic kromě našedlého pruhu písečné pláže a moře slitého s černým nebem posetým hvězdami.
Výkřik se opakoval ve směru křovin, ale už ne tak hlasitě. Teprve teď jsem si všiml, že Cookling vedle mne není.
Rozběhl jsem se po hlase.
Moře bylo jako obvykle velmi klidné a drobné vlnky jen zřídka a se sotva slyšitelným šramotem zaplavovaly písek.
Avšak připadalo mi, že v místě, kde jsme uložili na dno zásoby jídla a baňky s pitnou vodou, je hladina neklidná. Cosi se tam plácalo a čvachtalo.
Usoudil jsem, že to bude Cookling.
"Inženýre, co tu děláte?" vykřikl jsem, když jsem se přiblížil k našemu mořskému skladišti.

"Tady jsem!" zaslechl jsem hlas odkudsi zprava.
"Bože můj, kde?"
"Tady," uslyšel jsem opět inženýrův hlas. "Stojím po krk ve vodě, pojďte ke mně."
Vstoupil jsem do vody — a najednou zakopnu o cosi tvrdého. Zjistil jsem, že je to obrovský krab, který stál hluboko ve vodě na vysokých klepetech.
"Proč jste zalezl tak hluboko? Co tam děláte?" zeptal jsem se.
"Hnali se za mnou a zahnali mě sem," zapištěl tlouštík žalostně.
"Hnali se? Kdo se hnal?"
"Krabi."
"To není možné! Za mnou se přece nehoní."
Znovu jsem ve vodě narazil na automat, obešel jsem ho a konečně se dostal k inženýrovi. Skutečně stál až po krk ve vodě.
"Řekněte mi, co se vlastně děje?"
"Sám to nechápu," pronesl roztřeseným hlasem. "Spím, a najednou na mne narazí krab… Myslím si, že je to náhoda… odsunul jsem se kousek dál, ale on se ke mně zase začal přibližovat a hrábl mi klepetem do tváře. Tak jsem vstal a jdu stranou. On za mnou . .. Rozběhnu se … Krab za mnou. Přidal se k němu ještě jeden. A pak další, celá smečka … No a zahnali mě sem . .."
"Zvláštní. Tohle se nikdy dřív nestalo," řekl jsem. "Kdyby se u nich byl následkem evoluce vyskytl protilidský instinkt, neušetřili by ani mne."
"Nevím," sípal Cookling. "Ale vyjít na břeh se bojím…"
"Nesmysl," řekl jsem a vzal ho za ruku. "Půjdeme při břehu na východ. Budu vás chránit."
"Jak?"
"Za chvilku jsme u skladu a já si tam vezmu nějaký těžký předmět. Například kladivo."
"Jenom ne kovové," zasténal inženýr. "Radši si vemte víko od bedny nebo vůbec něco dřevěného."
Vydali jsme se pomalu podél břehu. Když jsme došli ke skladu, ponechal jsem inženýra o samotě a přiblížil se ke břehu.
Zaslechl jsem hlučné šplíchání vody a známé bzučení mechanismů.
Kovoví tvorové kuchali plechovky konzerv. Dostali se na naši mořskou skrýš.
"Cooklingu, jsme ztraceni!" vykřikl jsem. "Sežrali nám všechny konzervy."
"Opravdu?" pronesl lítostivě. "Co teď budeme dělat?"
"Jen si přemýšlejte, co teď budeme dělat. To všechno je z toho vašeho pitomého nápadu. Vypěstoval jste si přece druh diverzní zbraně podle svého gusta. Tak si to teď vylízejte."
Obešel jsem smečku automatů a vyšel na břeh.
Tady ve tmě jsem se plazil mezi kraby a sbíral po hmatu na písku kousky masa, nakládané ananasy, jablka a ještě nějaké zbytky potravy a přenesl to na písečnou vyvýšeninu. Podle množství věcí, které se válely na břehu, se dalo soudit, že si během našeho spánku tihle tvorové pěkně zamakali. Nenašel jsem ani jednu konzervu celou.
Zatímco jsem sbíral zbytky našeho proviantu, stál Cookling asi dvacet kroků od břehu po krk ve vodě.
Byl jsem natolik zaujat sbíráním potravy a natolik rozčilen vším, co se zběhlo, že jsem na něho docela zapomněl. Ale dal o sobě za chvíli vědět pronikavým křikem:
"Bože můj, Budde, pomoc! Lezou ke mně!"
Vrhl jsem se do vody, a zakopávaje o kovové příšery, zamířil jsem ke Cooklingovi. A tady, pět kroků od něho, jsem narazil na kraba.
Mne si krab ani trochu nevšiml.
"Ksakru, proč vás tak nemají rádi? Vždyť vy jste, dalo by se říci, jejich tatínek!" řekl jsem.
"Nevím," zasípal bublavě inženýr. "Udělejte něco, Budde, aby šel pryč. Jestli se narodí nějaký krab ještě vyšší než tenhle, je se mnou konec…"
"Tady máte svou evoluci. Mimochodem, řekněte mi, které místo je u těch krabů nejzranitelnější. Jak se dá pokazit mechanismus?"
"Dřív bylo třeba rozbít parabolické zrcadlo… nebo vytáhnout zevnitř akumulátor. Ale teď — nevím… Bylo by potřeba speciálního výzkumu."
"Jděte mi k šípku se svými výzkumy!" procedil jsem mezi zuby a popadl rukou tenkou přední tlapku kraba, nataženou k inženýrově tváři.
Automat začal couvat. Našel jsem druhou tlapu a také jsem ji ohnul. Tykadla se ohýbala snadno, jak měděné dráty. Kovovému tvorovi se tato operace zřejmě moc nezamlouvala. Začal pomalu vylézat z vody. A my s inženýrem jsme se vydali podél břehu dál.
Když vyšlo slunce, vylezly všechny automaty z vody a nějakou dobu se vyhřívaly. Za tu chvíli jsem stačil kamenem rozbít parabolická zrcadla na zádech přinejmenším padesáti krabů. Ti všichni se přestali pohybovat.
Ale bohužel to naši situaci nezlepšilo — rozbití krabi se okamžitě stali obětí jiných tvorů a z těch se s ohromující rychlostí začali rodit krabi noví. Abych roztloukl křemíkové baterie na zádech všech strojů, to bylo nad mé síly.
Několikrát jsem narazil na zelektrizované automaty a to podlomilo můj bojový elán.
Celou tu dobu stál Cookling v moři.
Brzy znovu vzplála válka mezi obludami a ty jako by na inženýra docela zapomněly.
Opustili jsme bojiště a přešli na opačnou stranu ostrova. Inženýr byl několikahodinovou mořskou koupelí tak promrzlý, že ulehl na záda a cvakaje zuby poprosil mě, abych ho zasypal horkým pískem.
Poté jsem se vrátil k našemu původnímu útulku pro šaty a to, co zbylo z proviantu. Teprve nyní jsem zjistil, že je stan

rozbořen — zmizely železné kůly, zaražené do země, a na okrajích plachty byly odtrhány kovové kroužky, jimiž byla plachta připevněná na provazech.
Pod plachtou jsem našel Cooklingovy i své šaty. I tady bylo znát stopy činnosti krabů hledajících kov. Zmizely kovové háčky, knoflíky, přezky. Na jejich místech zůstala propálená tkanina.
Tou dobou se bitva mezi automaty přesunula od břehu do hloubi ostrova. Když jsem vystoupil na vy výšeními, spatřil jsem, že téměř uprostřed ostrova, mezi křovím, tyčí se na dlouhých klepetech, téměř tak vysokých jako dospělý člověk, několik oblud. Vždycky dvě a dvě se pomalu rozcházely různými směry a pak se s ohromnou rychlostí řítily proti sobě. Při jejich srážce se ozývaly zvučné kovové rány. V pomalých pohybech těchto gigantů bylo cítit obrovskou sílu a velikou váhu.
Před mýma očima bylo několik mechanismů sraženo na zem a okamžitě roztrháno.
Ale já už měl dost dívání na rvačky mezi šílenými stroji, proto jsem na sebe naložil všechno, co se mi podařilo sebrat na místě stanoviště, a pomalu jsem se vydal ke Cooklingovi.
Slunce nemilosrdně pálilo, a než jsem došel k místu, kde jsem zahrabal inženýra do písku, několikrát jsem zalezl do vody. Měl jsem dost času na promýšlení všech událostí.
Jedno bylo jasné — plány admirality s evolucí se vyloženě zhroutily. Místo zdokonalených miniaturních přístrojů se rodily neohrabané gigantické mechanismy obrovské síly, ale pomalých pohybů.
Z vojenského hlediska nestojí za nic.
Již jsem se přibližoval k písečnému pahrbku, pod nímž spal Cookling, vysílený nočními koupelemi, když tu od vyvýšeniny vylezl z křovin obrovský krab.
Byl vyšší než já, nohy měl vysoké a masivní. Pohyboval se nepravidelnými skoky, nahýbaje přitom zvláštním způsobem trup. Přední, pracovní tykadla měl neuvěřitelně dlouhá a vláčel je po písku. Obzvlášť zbytnělou měl tlamu-dílnu. Tvořila téměř polovinu jeho těla.
"Ichtyosaurus," jak jsem ho v duchu pojmenoval, neohrabaně slezl a začal se trupem otáčet na všechny strany, jako by se rozhlížel po terénu. Mechanicky jsem směrem k němu mávl stanovou plachtou, jako to děláme, když chceme odehnat krávu stojící v cestě. Ale on si mne vůbec nevšiml a jaksi podivně, bokem, začal opisovat kruh a blížil se k písečnému pahrbku, pod nímž spal Cookling.
Kdyby mě bylo napadlo, že nestvůra směřuje k inženýrovi, byl bych se mu okamžitě rozběhl na pomoc. Ale dráha mechanismu byla tak neurčitá, že mě nejprve napadlo, že jde k vodě. A tak teprve když se dotkl tlapami vody, prudce se otočil a rychle se rozběhl k inženýrovi, hodil jsem náklad na zem a rozběhl se.
"Ichtyosaurus" se zastavil nad Cooklingem a jako by se přikrčil na bobek.
Všiml jsem si, jak se konce jeho dlouhých tykadel zamíhaly v písku, přímo vedle inženýrovy tváře.
V příštím okamžiku se na místě, kde se ještě před chvilkou rýsoval pahrbek, zavířil najednou mrak písku. To Cookling jako pomatený vyskočil na nohy a v panice se rozběhl pryč od obludy. Ale bylo pozdě. Tenká chapadla se mu pevně ovinula kolem tlustého krku a zvedla ho nahoru k tlamě mechanismu. Cookling zůstal bezmocně viset ve vzduchu, podivně kymáceje nohama i rukama.
I když jsem inženýra ze srdce nenáviděl, nemohl jsem připustit, aby zahynul v boji s jakýmsi nemyslícím kovovým netvorem.
Bez rozmýšlení jsem chytil kraba za jeho vysoká klepeta a vší silou jsem trhl. Ale bylo to asi to samé, jako kdybych chtěl vyvrátit ocelovou rouru zapuštěnou hluboko do země. "Ichtyosaurus" se ani nepohnul.
Narovnal jsem se a vyskočil mu na záda. Na okamžik byla moje tvář ve stejné úrovni se zkřiveným obličejem Cooklingovým.
"Zuby," prolétlo mi hlavou. "Cookling má kovové zuby…" Ze všech sil jsem praštil do parabolického zrcadla, blyštícího se ve slunečních paprscích.
Krab se zavrtěl na místě. Zmodralý Cooklingův obličej s vyvalenýma očima se objevil ve výši tlamy-dílny. A tu se stalo cosi strašlivého. Elektrická jiskra přeskočila na inženýrovo čelo, na jeho spánky. Pak se tykadla kraba náhle rozevřela a bezvládné tělo stvořitele železného moru se zřítilo do písku.

Kapitola 6

Když jsem pohřbíval Cooklinga, honilo se po ostrově několik obrovských krabů. Mně ani mrtvole vojenského inženýra nevěnovali žádnou pozornost.
Zabalil jsem Cooklinga do stanové plachty a zakopal uprostřed ostrova do mělké jámy v písku. Pohřbíval jsem ho bez soucitu. Ve vyschlých ústech mi skřípal písek a já jsem v duchu proklínal nebožtíka za celý hnusný nápad. Z hlediska křesťanské morálky jsem se tím dopouštěl velikého rouhání.
Pak jsem několik dní ležel bez hnutí na břehu a díval se k obzoru, odkud se měla objevit Holubice. Čas plynul trýznivě pomalu a nemilosrdné slunce jako by zůstalo stát nad hlavou. Občas jsem se připlazil k vodě a nořil do ní spálenou tvář.
Abych zapomněl na hlad a přemohl mučivou žízeň, snažil jsem se myslet na něco abstraktního. Uvažoval jsem, že v naší době mnoho chytrých lidí utrácí síly svého rozumu na to, aby připravovali zkázu jiným lidem. Třeba ten Cooklingův vynález. Byl jsem přesvědčen, že by ho bylo možno využít k ušlechtilým účelům, třeba k těžbě kovů. Evoluci těchto tvorů by bylo možno usměrnit tak, aby tento úkol plnili s maximální účinností. Došel jsem k závěru, že po příslušném zdokonalení by se tento mechanismus nemohl vyvinout v neohrabaný kolos…
Najednou mě překryl veliký kulatý stín. S námahou jsem pozvedl hlavu a díval, co mi zaclonilo slunce. Ležel jsem mezi klepety kraba obludných rozměrů. Přilezl k břehu a zdálo se, že se dívá na obzor a na něco čeká.
Potom jsem začal blouznit. V mém rozpáleném mozku se gigantický krab změnil ve vysoko zvednutou nádobu se sladkou vodou, k níž za žádnou cenu nemohu dosáhnout.

Vzpamatoval jsem se na palubě plachetnice. Když se mne kapitán Heil zeptal, mají-li na loď nakládat ten obrovský podivný mechanismus, co se válí na břehu, řekl jsem mu, že to zatím není nutné.